

Vergaderjaar 2017–2018

32 440

Nieuwe regels omtrent aanbestedingen (Aanbestedingswet 20..)

Nr. 104

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2018

De Commissie van Aanbestedingsexperts (hierna: Commissie) is in 2013 ingesteld om snel, zorgvuldig en laagdrempelig bij te dragen aan het oplossen van aanbestedingsklachten door te bemiddelen of door niet-bindende adviezen te geven. In het verslag van het Schriftelijk Overleg over de Commissie (Kamerstuk 32 440, nr. 84) is toegezegd de periodieke rapportage van de Commissie jaarlijks aan uw Kamer te sturen. Hierbij bied ik u de vijfde periodieke rapportage aan, over de periode 1 maart 2017 tot 1 maart 2018¹. De Commissie publiceert deze rapportage ook op haar website.

In deze brief geef ik een samenvatting van de resultaten van de Commissie. Ook geef ik met deze brief uitvoering aan de motie van het lid Bruins c.s. (Kamerstuk 34 329, nr. 18) die verzoekt de capaciteit en doorlooptijden van de Commissie van Aanbestedingsexperts te monitoren en de Kamer hierover ten minste eens per jaar te informeren. Daarnaast blik ik vooruit naar de aankomende evaluatie van de Commissie van aanbestedingsexperts.

Rapportage van de Commissie van Aanbestedingsexperts

Samenstelling

Midden 2017 is aan de voorzitter, de heer J.G.J. Janssen, op eigen verzoek ontslag verleend. Hij is opgevolgd door de toenmalig vicevoorzitter, de heer C.E.C. Jansen, die op zijn beurt in oktober 2017 is opgevolgd door mevrouw A.C.M. Fischer-Braams. Tezamen met dhr. T.H. Chen vormen zij de Commissie. De Commissie is hiermee weer op volle sterkte.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Rapportage over 2017

De Commissie rapporteert dat in het afgelopen jaar 59 klachten zijn ingediend door ondernemers, met daarbinnen 117 deelklachten. Van de 59 klachten zijn 42 klachten ingediend door mkb-bedrijven, vijf door een brancheorganisatie namens een mkb-bedrijf en 12 door grote bedrijven. Door aanbestedende diensten zijn, net als in voorgaande jaren, geen klachten ingediend.

Van de in deze periode ingediende klachten zijn er 54 in behandeling genomen. Zes daarvan zijn vervolgens ingetrokken. Over 36 klachten uit deze periode zijn adviezen uitgebracht. 12 klachten waren op 1 maart 2018 nog in behandeling.

De Commissie rapporteert alle nog openstaande klachten uit de voorgaande periode ook te hebben afgehandeld. Het totaal in het afgelopen jaar uitgebrachte adviezen komt daarmee op 39.

De onderwerpen waarover geklaagd werd liepen uiteen, maar gingen voor het grootste gedeelte over de geschiktheidseisen en selectiecriteria en de gunningscriteria en beoordelingssystematiek.

Meerjarige ontwikkelingen

De Commissie heeft in deze rapportage enkele meerjarige ontwikkelingen nader bekeken.

De Commissie constateert dat het aantal klachten zich lijkt te stabiliseren rond 60 per jaar. Daarbinnen neemt het aantal klachten zonder kritieke termijn, waarbij het advies dus geen effect meer heeft in een concrete aanbestedingsprocedure, toe. Daar waar nog wel sprake is van een kritieke termijn (15 klachten afgelopen jaar), loopt de bereidheid van de aanbestedende dienst om de lopende aanbestedingsprocedure op te schorten en het advies van de Commissie af te wachten terug. De Commissie heeft afgelopen jaar voor het eerst een kleine steekproef gedaan ten aanzien van het opvolgen van haar adviezen. De uitkomst roept vragen op over de bereidheid van aanbestedende diensten om adviezen op te volgen, maar de steekproef is te beperkt (acht adviezen) om daar nu al conclusies aan te verbinden.

Mogelijke verklaringen voor zowel het teruggelopen aantal klachten ten opzichte van de eerste drie jaren als het aantal keren dat een aanbestedende dienst bereid is tot opschorting van de procedure zoekt de Commissie in het opzetten van klachtenloketten bij aanbestedende diensten. Doordat er in de afgelopen vijf jaar meer van deze loketten zijn opgezet, kunnen klachten worden afgevangen en opgelost voordat deze bij de Commissie komen. Daarnaast vraagt het behandelen van klachten bij deze loketten tijd binnen een aanbestedingsprocedure, waardoor een aanbestedende dienst minder geneigd is om een procedure nogmaals op te schorten als een klacht daarna bij de Commissie wordt ingediend. Ook zou een eerder oordeel van een klachtenloket in een concrete aanbestedingsprocedure van invloed kunnen zijn op het opvolgen van een (andersluidend) advies van de Commissie in diezelfde aanbestedingsprocedure. De Commissie wijst op haar snelle doorlooptijd bij adviesaanvragen met een kritieke termijn om aan te geven dat opschorting slechts beperkt extra tijd vergt.

De Commissie geeft aan dat ze blijft werken aan het vergroten van haar bekendheid bij ondernemers.

Evaluatie

De Commissie bestond op 1 maart 2018 vijf jaar. In 2019 zal de Commissie worden geëvalueerd. De Commissie doet hiervoor in haar jaarrapportage enkele suggesties. Zij doet de suggestie om de achtergronden van het niet opvolgen van adviezen, waaronder rol van klachtenloketten, mee te nemen in de komende evaluatie. De Commissie geeft daarbij in overweging dat haar rol en functioneren wordt gezien in een bredere context, namelijk haar positie ten opzichte van andere vormen van rechtsbescherming en initiatieven voor professionalisering van overheidsaanbestedingen. De Commissie ziet verschillende scenario's voor zich wat betreft de rol die zij in die bredere context zou kunnen vervullen, met inbegrip van de rol die zij op dit moment reeds vervult. Deze suggestie sluit aan bij een toezegging die ik eerder aan uw Kamer heb gedaan tijdens het AO Marktwerking en Mededinging van 8 februari jl. (Kamerstuk 24 036, nr. 428). In het kader van de evaluatie zal de Commissie mij een visiedocument doen toekomen.

Reactie

De Commissie heeft in de afgelopen periode veel werk verzet. Ik waardeer de inzet van de Commissie en heb er vertrouwen in dat nu de Commissie weer op volle sterkte is de ontstane achterstand snel zal zijn ingelopen. Daarmee heb ik invulling gegeven aan de motie van het lid Bruins c.s. (Kamerstuk 34 329, nr. 18). Verder blijf ik de ontwikkeling van de doorlooptijden nauwgezet volgen en onderschrijf ik het belang van de vergroting van de bekendheid van de Commissie binnen het mkb. Hoe groter de bekendheid van de Commissie, hoe beter zij kan bijdragen aan het oplossen van aanbestedingsklachten. Dit najaar ga ik de periodieke evaluatie vorm geven en starten. Daarbij zal ik de door de Commissie gedane suggesties meenemen. Zoals ik uw Kamer toegezegd heb tijdens het AO Marktwerking en Mededinging van 8 februari jl. (Kamerstuk 24 036, nr. 428), zal ik in de evaluatie van de Commissie van Aanbestedingsexperts alternatieve opties voor arbitrage en de opvolging van adviezen meenemen. Ik hoop uw Kamer medio 2019 over de uitkomsten van de evaluatie te informeren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer